

Motion till riksdagen 2025/26:1623

av **Magnus Manhammar och Heléne Björklund (båda S)**

Minska risken för förlossningsskador

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska risken för förlossningsskador och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi kan minska risken för förlossningsskador genom att utveckla vårdens metoder och arbetssätt. I Inspektionen för vård och omsorgs (Ivo) rapport om vårdskador i samband med förlossningar som presenterades i september 2020 framkom det klart och tydligt att mer kan göras för att minska förlossningsskadorna och öka patientsäkerheten.

Det är skador som skulle kunna undvikas genom förändrade arbetssätt och metoder. Under 2019 fick Ivo in cirka 50 lex Maria-anmälningar som rörde förlossningsvården. De riktade kritik i nästan 30 klagomålsärenden och de genomförde drygt 10 egeninitierade tillsyner inom förlossningsvården. De vanligaste gemensamma nämnarna Ivo ser i ärendena är avsaknad av helhetsperspektiv vid bedömning av elektronisk fosterövervakning (CTG), brister i teamarbetet, hög arbetsbelastning för barnmorskor och läkare, felaktig arbetsfördelning mellan barnmorskor och felaktig användning av värkförstärkande dropp.

I 8 av 27 ärenden riktar Ivo som tillsynsmyndighet kritik mot vårdgivare för brister som rör information och delaktighet, två faktorer som är bärande fundament i

patientsäkerhetslagen. Gemensamt för många av ärendena är att patienter och närståendes synpunkter, erfarenheter och oro inte tas på allvar, exempelvis genom detta:

- Personalen följer inte de förlossningsplaner som kvinnan upprättat tillsammans med vården.
- Personalen är inte tillräckligt lyhörd för kvinnans egna önskemål och frågor.
- Läkare och barnmorskor litat inte på kvinnans egna upplevelser av exempelvis fosterrörelser.
- Kvinnan och hennes närstående får inte tillräckligt med information inför, under och efter förlossningen, eller så är informationen svår att förstå för kvinnan och hennes närstående.

I Ivos rapport går också att läsa: Orsaken till att information och delaktighet brister är olika och varierande. Här har verksamheterna ett stort ansvar att få den födande kvinnan att känna sig delaktig och lyssnad till.

Verksamheterna kan också bli bättre på att säkerställa att patienten har förstått informationen. Verksamheterna behöver till exempel bli bättre på att följa upp kvinnans komplikationer så tidigt som möjligt efter förlossningen. Annars finns en risk för att de missar vissa förlossningsskador eller inte upptäcker att skadan faktiskt var större än vad som först bedömdes vid förlossningen.

Med rätt anpassade arbetssätt och förhållningssätt går det att göra skillnad och minska lidandet för kvinnan. Det finns flera väl spridda arbetssätt och metoder i samband med förlossningen som minskar risken för skador.

Ivo ser också att andra faktorer som kan underlätta en säker förlossning behöver ses över. Det kan exempelvis handla om att anpassa bemanning och kompetens mer efter de födande kvinnornas behov. Utifrån denna rapport kan man utläsa klart och tydligt vilka utvecklingsområden vi bör jobba med för att säkerställa en god förlossningsvård. Stressad personal, utmaningar inom vissa kunskapsområden samt ingen tid för återhämtning för personalen kan få stora konsekvenser. Konsekvenser som handlar om liv eller död. Vi menar att regeringen bör verka i enlighet med motionens intentioner för att minska risken för förlossningsskador.

Magnus Manhammar (S)

Heléne Björklund (S)